

ERICASTIFTELSEN

PSYKOTERAPI • UTBILDNING • FORSKNING

Utbildningsplan

Utvecklingspsykologisk fördjupning med utredning och bedömning av psykisk ohälsa hos små barn med fokus på implementering av Diagnostisk Klassificering 0-5 (DC:0-5)

DC:0-5

Dagens gedigna kunskap om småbarnsårens betydelse för senare utveckling leder till ett ökat behov av metoder för att beskriva utvecklingspsykologiska problem hos de yngsta barnen. ”*Diagnostisk klassificering av psykisk hälsa och utvecklingsstörningar under spädbarnsåldern och den tidiga barndomen*” (DC:0-5) är ett klassifikationssystem med vars hjälp kliniska småbarnsspecialister på ett systematiskt och utvecklingsrelaterat sätt kan beskriva tecken på utvecklingsförseningar och beteendevikelser hos barn under fem år. DC:0-5 systemet är ett fleraxel-system som fungerar som ett komplement till det mer omfattande DSM-systemet. Med en ökad användning av DC:0-5 som ett gemensamt språk för beskrivningar av de yngsta barnens problem, underlättas planering av interventioner i enskilda familjer, samtidigt som verksamheter kan göra mer målinriktade fördelningar av resurser till förebyggande och behandlande verksamheter för de yngsta barnen och deras familjer.

Krav på förkunskaper och andra villkor

Kursen vänder sig till kliniska barnspecialister inom barn- och ungdomspsykiatri med grundkunskap om utvecklingspsykologi för barn samt föräldrapsykologi. För att tillgodogöra sig utbildningen är det av vikt att ha erfarenhet av kliniskt inriktat arbete med barn och deras närstående.

Kursens nivå

Avancerad nivå.

Betygsskala

Godkänd/Ej godkänd.

Kursens innehåll

- Fördjupad utvecklingspsykologi och klinisk barnpsykologi – förväntad och avvikande utveckling
- Hur påfrestningar och trauma påverkar barns utveckling och hälsa
- DC:0-5 systemet, teori och praktisk tillämpning i hälso- och sjukvårdens verksamheter.
- DC: 0-5 systemets forskningsgrund
- Praktisk träning av att tillämpa DC:0-5 på kliniska fall
- Hemuppgift – fördjupning av DC:0-5 diagnoskategorier

Lärandemål

- Fördjupad kunskap om barns normalutveckling samt avvikande utveckling under de första åren (0-5:11).
- Känna igen och beskriva vanliga reaktioner hos barn till följd av påfrestningar och trauma.
- Behärska DC:0-5 systemet.
- Känna till vilket utrednings/anamnestiskt underlag samt vilka bedömningsmetoder som är lämpliga för att använda DC:0-5 systemet
- Kunna ställa diagnos enligt DC:0-5 systemet.
- Kunna formulera en behandlingsplan på basis av en DC:0-5 bedömning.
- Utvärdera insatser med hjälp av DC:0-5 systemet.
- Bära kunskaper om DC:0-5 i den egna arbetsgruppen.

Specifika lärandemål för psykologer antagna till Sveriges Psykologförbunds specialistutbildning

- Att kunna tillämpa kunskap om barns (0-5:11) normalutveckling samt ha god
- kännedom om avvikande utveckling
- Att behärska DC:0-5 systemet
- Att kunna välja ut metoder för att ha tillräckligt utrednings/anamnestiskt
- underlag som krävs för att använda DC:0-5 systemet
- Att diagnosticera enligt DC:0-5
- Att kunna formulera en behandlingsplan på basis av en DC:0-5 diagnos
- Att vara DC:0-5 kunskapsbärare/specialist inom den egna arbetsgruppen

Innehåll och Undervisningsformer

Utbildningen är en uppdragsutbildning upplagd som en kurs under fyra heldagar. Undervisningen sker i föreläsnings- och seminarieform.

Kurskrav

- Obligatorisk närvaro (90%) vid undervisningstillfällena.
- Bidra aktivt genom att diskutera teori och koppla till eget praktiskt arbete.

Kompletteringar.

- Frånvaro kompletteras genom en individuell skriftlig uppgift.

Psykologer antagna till Sveriges Psykologförbunds specialistutbildning examineras genom en skriftlig fallbeskrivning om 5-7 sidor, med minst fem aktuella (senaste fem åren) referenser, med fördjupad beskrivning av:

- Tillämpad beskrivning av hur kunskaperna från kursen kan integreras i den kliniska verksamheten. Aspekter som verksamhetens uppdrag och organisation avseende bedömning och utredning samt insatser för åldersgruppen barn 0-5.11 år med psykisk ohälsa ska beskrivas med hänsyn till stöd och hinder samt utveckling.
- Fallbeskrivning med bakgrund, bedömning och diagnostik med tillämpning av DC:0-5 systemet. Reflektioner och avvägningar avseende lämpliga bedömningsmetoder, interventioner och uppföljning/utvärdering ska redovisas.
- Analys och sammanfattning.

Kurslärare: Catarina Furmark, leg psykolog och Anna Norlén, leg psykolog, leg psykoterapeut.

Examinator: Fredrik Odhammar, leg psykolog, leg psykoterapeut, specialist i klinisk psykologi, Fil.dr.

Kursintyg

Efter avslutad godkänd kurs utfärdas kursbevis där det framgår att den studerande har genomgått utbildning i Utvecklingspsykologisk fördjupning med utredning och bedömning av psykisk ohälsa hos små barn med fokus på implementering av klassificering 0-5 (DC:0-5).

Obligatorisk litteratur

Cook, A. et al. (2005). Complex Trauma in Children and Adolescents. *Psychiatric Annals* 35:5.

Keren, Hopp & Tyano (2018). *Does Time Heal All? Zero to Three*. 391 sidor

Perry, B. (2004). *Maltreatment and the Developing Child: How early Childhood experiences shapes Child and Culture*. Centre for Children and Families in the Justice System.

Zero to Three (2016). *DC:0–5: diagnostic Classification of Mental Health and Developmental Disorders of Infancy and Early Childhood*. National Center for Clinical Infant Programs, Washington DC. 212 sidor

Artiklar

Egger, H. & Emde, R. (2011). Developmentally Sensitive Diagnostic Criteria for Mental Health Disorders in Early Childhood. *American Psychologist*, Vol 66, (2), 95-106.

Equit, M., Paulus, F., Fuhrmann, P., Niemczyk, J., & von Gontard, A., (2011). Comparison of IDC-10 and DC:0-3R Diagnoses in Infants, Toddlers and Preschoolers. *Child Psychiatry Human Development*, Vol 42, 623-633.

Emde, R. N., (2016). Building A Solid Platform For The Diagnostic Classification Of Mental Health And Developmental Disorders Of Infancy And Early Childhood (DC: 0–5). *Infant Mental Health Journal*, Vol. 37(5), 521–522

Gleason, M. M., & Humphreys, K. L., (2016). Categorical Diagnosis Of Extreme Hyperactivity, Impulsivity, And Inattention In Very Young Children. *Infant Mental Health Journal*, Vol. 37(5), 476–485

Keren, M., (2016). Eating And Feeding Disorders In The First Five Years Of Life: Revising The DC:0–3R. Diagnostic Classification Of Mental Health And Developmental Disorders Of Infancy And Early Childhood And Rationale For The New DD:0–5 Proposed Criteria. *Infant Mental Health Journal*, Vol. 37(5), 498–508

Risholm Mothander, P., & Grette Moe, R. (2007). Småbarnspsykiatrisk diagnostik med DC 0-3. *Socialmedicinsk tidskrift*, 84 (1) 66-77.

Risholm Mothander, P. & Grette Moe, R. (2008). Assessing Infant Mental Health. The use of DC:0-3 in an out-patient child psychiatric clinic in Scandinavia. *Scandinavian Journal of Psychology*, 49 (3) 259 – 267.

Risholm Mothander, P., (2016). Diagnostic Classification Of Mental Health And Developmental Disorders Of Infancy And Early Childhood (DC:0-5): Implementation Considerations And Clinical Remarks. *Infant Mental Health Journal*, Vol. 37(5), 523–524

Soto, T., Giserman Kiss, I., & Carter, A.S., (2016). Symptom Presentations And Classification Of Autism Spectrum Disorder In Early Childhood: Application To The

Diagnostic Classification Of Mental Health And Developmental Disorders Of Infancy And Early Childhood (DC:0–5). *Infant Mental Health Journal*, Vol. 37(5), 486–497

Zeanah, C., & Lieberman, A., (2016). Defining Relational Pathology In Early Childhood: The Diagnostic Classification Of Mental Health And Developmental Disorders Of Infancy And Early Childhood DC:0–5 Approach. *Infant Mental Health Journal*, Vol. 37(5), 509–520

Rekommenderad litteratur

Almqvist, K., Norlén, A., & Tingberg, B. (2019). *Barn, unga och trauma. Att uppmärksamma, förstå och hjälpa*. Stockholm: Natur & Kultur.

Broberg, A., Almqvist, K., Risholm Mothander, P. & Tjus, T. (2015). *Klinisk barnpsykologi. Utveckling på avvägar*. Stockholm: Natur & Kultur.

Lieberman, A., Wieder, S., & Fenichel, E., (1997). *The DC:0-3 Casebook: A Guide to the Use of Zero to Three's Diagnostic Classification of Mental Health & Developmental Disorders of Infancy & Early Childhood in Assessment*. Zero to Three, Washington DC.